

ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΑΠΕ

Οι προτάσεις του Συνδέσμου Εταιριών Φωτοβολταϊκών (ΣΕΦ)

1. Κατάργηση Άδειας Εγκατάστασης

Ο ΣΕΦ συμφωνεί απολύτως με τις διαπιστώσεις του ΟΟΣΑ (2014) σχετικά με τη μη αναγκαιότητα της άδειας εγκατάστασης. Όπως συνοπτικά αναφέρει στη σχετική έκθεσή του ο ΟΟΣΑ: *“Όπως διαπιστώνεται μέσω των μεμονωμένων βημάτων της διαδικασίας και της απαιτούμενης τεκμηρίωσης για την έκδοση της άδειας εγκατάστασης, πρόκειται για μια άδεια απεριόριστης εφαρμογής με τη μορφή μιας λίστας ελέγχου που κυρίως πιστοποιεί την κατάλληλη έγκριση από όλες τις αρμόδιες αρχές. Έτσι, η άδεια αυτή θεωρείται άνευ αντικειμένου και **συνιστάται να καταργηθεί εξ ολοκλήρου**”*.

Όπως διαπιστώνει και ο οργανισμός, μεγάλο μέρος των απαιτούμενων πληροφοριών που υποβάλλονται με τις διάφορες αιτήσεις βρίσκεται ήδη στη διάθεση των αρμόδιων αρχών ήδη από τα στάδια της έγκρισης όρων σύνδεσης (π.χ. νόμιμη χρήση του γηπέδου εγκατάστασης) και της περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

2. Αντικατάσταση Άδειας Λειτουργίας από μια απλή γνωστοποίηση και επιθεώρηση

Και πάλι οι υποδείξεις του ΟΟΣΑ βρίσκουν σύμφωνο τον ΣΕΦ. Στόχος της άδειας λειτουργίας είναι κυρίως να επιβεβαιώνει ότι η ανέγερση της μονάδας έχει πραγματοποιηθεί σύμφωνα με την τεχνική περιγραφή του επενδυτή και τους όρους ή/και περιορισμούς που τίθενται από τις αρχές και τη νομοθεσία, καθώς και ότι η δοκιμαστική φάση έχει ολοκληρωθεί επιτυχώς. Συνεπώς, η κύρια επίδραση που έχει η άδεια λειτουργίας είναι να καθυστερεί την πραγματοποίηση της οικονομικής συναλλαγής έως την ολοκλήρωση των επιθεωρήσεων, καθώς οι οικονομικές συναλλαγές (τιμολόγηση) επιτρέπονται μόνο μετά από την έκδοση της άδειας λειτουργίας.

Αντ' αυτού, όταν υπογραφεί η σύμβαση πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας και ολοκληρωθεί η δοκιμαστική φάση, η επιχείρηση μπορεί να στείλει μια ηλεκτρονική γνωστοποίηση στην αρμόδια αρχή, παρέχοντας όλες τις απαραίτητες πληροφορίες. Μετά από τη λήψη του αποδεικτικού, η αρμόδια αρχή θα κάνει όλες τις απαραίτητες επικυρώσεις, τους ελέγχους και τις επιθεωρήσεις,

εντός συγκεκριμένου χρονικού πλαισίου. **Αυτή η γνωστοποίηση εκ μέρους της επιχείρησης θα μπορούσε να θεωρηθεί το καταληκτικό σημείο της διαδικασίας αδειοδότησης.**

Σήμερα έχουμε δύο δημόσιους φορείς ο ένας εκ των οποίων (Περιφέρεια) κάνει αυτοψία για να διαπιστώσει αν ο άλλος (ΚΑΠΕ) έκανε σωστά τη δουλειά του!

Η επιθεώρηση που πραγματοποιείται από την οικεία Περιφέρεια μπορεί να καταργηθεί και να παραμείνει μόνο η επιθεώρηση του Κ.Α.Π.Ε. το οποίο θα ενημερώνει την αρμόδια Περιφέρεια για τη συμμόρφωση ή μη της εγκατάστασης με την τεχνική περιγραφή του έργου (με έμφαση στη μέγιστη εγκατεστημένη ισχύ του έργου και την επιτυχή δοκιμαστική λειτουργία) και θα καταγράφει το as-built για λόγους τήρησης των αναγκαιών αρχείων.

3. Διαδικασίες σύνδεσης έργων ΑΠΕ στο Δίκτυο ή το Σύστημα

Το μείζον πρόβλημα σήμερα είναι ο κορεσμός των δικτύων κυρίως στη Μέση Τάση. Είναι σαφές ότι απαιτείται ενίσχυση και διεύρυνση των υφιστάμενων δικτύων και υποδομών προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι επενδυτές αλλά και να γίνει εφικτή η επίτευξη των στόχων για το 2030. Στην κατεύθυνση αυτή προτείνονται τα εξής:

1. **Να προχωρά ο Διαχειριστής άμεσα στις απαραίτητες επενδύσεις και στη συνέχεια να μετακυλίει το κόστος στους ενδιαφερόμενους επενδυτές**, κάτι που μπορεί να δώσει διέξοδο σε αρκετές περιπτώσεις ανά την Επικράτεια.
2. **Να υποβάλλεται κοινό αίτημα για χορήγηση Προσφοράς Σύνδεσης στον ΑΔΜΗΕ από μικρούς παραγωγούς**, όπως προβλέπει το άρθρο 135 του Ν.4685/2020: “Είναι δυνατή η υποβολή κοινού αιτήματος για χορήγηση Προσφοράς Σύνδεσης στην ΑΔΜΗΕ Α.Ε. που αφορά σε περισσότερους σταθμούς του άρθρου 3 ή και του άρθρου 4 του Ν.3468/2006, όταν η συνολική ισχύς αυτών ξεπερνά το όριο των 8 MW εφόσον η σύνδεση γίνεται μέσω νέου αποκλειστικού δικτύου και κατασκευή νέου υποσταθμού μέσης τάσης προς υψηλή. Με το αίτημα του προηγούμενου εδαφίου ορίζεται ποιος από τους ενδιαφερομένους του προηγούμενου εδαφίου θα αναλάβει τη διαχείριση των έργων σύνδεσης του προηγούμενου εδαφίου, καθώς και την ευθύνη για την υλοποίησή τους”.

Αν και η ρύθμιση αυτή μπορεί να δώσει διέξοδο σε μεγαλύτερους σταθμούς (της τάξης των 10-20 MW), στην πράξη είναι δύσκολο να εφαρμοστεί για μικρότερους σταθμούς.

3. Μπορούν ακόμη να τίθενται **λειτουργικοί περιορισμοί**, δηλαδή περικοπές της ενέργειας των σταθμών ΑΠΕ (όλων ή εκ περιτροπής) και μόνο κατά τα χρονικά διαστήματα που λόγω βλάβης ή συντήρησης ενός Μ/Σ ΥΤ/ΜΤ υπάρχει υψηλή παραγωγή και τίθεται σε κίνδυνο η ασφαλής λειτουργία ενός υποσταθμού. Η σχετική δυνατότητα του Διαχειριστή να επιβάλλει περικοπές και η υποχρέωση του Παραγωγού για την τήρησή τους θα προδιαγράφονται στην Προσφορά Σύνδεσης, στη Σύμβαση Σύνδεσης και στη Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης. Θα πρέπει επίσης να διατηρηθεί η δυνατότητα του Παραγωγού να αιτηθεί σύνδεση του σταθμού του χωρίς να του επιβάλλονται λειτουργικοί περιορισμοί, ενδέχεται ωστόσο σε

αυτή την περίπτωση η σύνδεση του να είναι αδύνατη ή το κόστος των έργων σύνδεσης μεγάλο.

Σημειώνουμε εδώ ότι σήμερα εφαρμόζεται ο κανόνας N-1, δηλαδή ο Διαχειριστής απαιτεί εφεδρικές υποδομές σε περίπτωση που τεθεί εκτός λειτουργίας ένας Μ/Σ ΥΤ/ΜΤ, και παρέχει όρους σύνδεσης θεωρώντας ότι αυτή η επιπλέον εφεδρική δυνατότητα δεν υφίσταται στην πράξη (διατηρεί π.χ. 2 Μ/Σ ΥΤ/ΜΤ και δίνει προσφορές μόνο για τον ένα). Επειδή οι όποιες περικοπές αφορούν μικρή μόνο περίοδο στη διάρκεια ενός χρόνου, **μια προσέγγιση που βασίζεται σε περιστασιακές περικοπές ενέργειας σταθμών ΑΠΕ σε κατάσταση N-1 μπορεί να διπλασιάσει τη δυνατότητα σύνδεσης σταθμών ΑΠΕ σε πολλές περιπτώσεις ανά την Επικράτεια.**

4. **Ειδικά για τις περιπτώσεις αυτοπαραγωγής με ενεργειακό ή εικονικό ενεργειακό συμφητισμό και προκειμένου να μη δεσμεύεται ηλεκτρικός χώρος για μεγάλο χρονικό διάστημα από τη Σύμβαση Σύνδεσης μέχρι και την ηλεκτρίση ενός σταθμού, προτείνεται η εξής ρύθμιση:**

Μετά την παρ 4 του άρθρου 13 της Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/15084/382, ΦΕΚ 759Β/5.3.2019 προστίθεται το εξής εδάφιο:

"Εφόσον κατά την ημερομηνία λήξης ισχύος της Προσφοράς Σύνδεσης που χορηγήθηκε έχει υποβληθεί πλήρης φάκελος για τη σύναψη της σχετικής Σύμβασης Σύνδεσης, η διάρκεια ισχύος της Προσφοράς Σύνδεσης παρατείνεται κατά 6 μήνες για σταθμούς που συνδέονται στη ΧΤ και κατά 12 μήνες για σταθμούς που συνδέονται στη ΜΤ ή μέχρι την υλοποίηση των έργων σύνδεσης από τον Διαχειριστή σύμφωνα με τους όρους της Σύμβασης Σύνδεσης, εφόσον το χρονικό διάστημα υλοποίησης των έργων σύνδεσης είναι μεγαλύτερο από 6 και 12 μήνες αντίστοιχα."

Το θέμα προέκυψε στην πράξη επειδή δεν είναι σαφές από τη νομοθεσία πόσο διαθέσιμο χρόνο έχει ένας επενδυτής να εγκαταστήσει ένα σύστημα αυτοπαραγωγής μετά την υπογραφή της σύμβασης σύνδεσης με τον Διαχειριστή. Κάτι τέτοιο δεν προβλέπεται ρητά από τη νομοθεσία, η οποία ρυθμίζει μόνο τις υποχρεώσεις του Διαχειριστή (Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/15084/382, ΦΕΚ 759Β/5.3.2019).

Συγκεκριμένα, η παρ. 4 του άρθρου 13 της εν λόγω ΥΑ προβλέπει ότι *"η κατασκευή των έργων σύνδεσης ολοκληρώνεται από τον Διαχειριστή του δικτύου εντός ενός (1) μήνα από την υπογραφή της Σύμβασης Σύνδεσης, εφόσον δεν απαιτούνται νέα έργα δικτύου διανομής, άλλως η κατασκευή των έργων σύνδεσης ολοκληρώνεται εντός του εκάστοτε προβλεπόμενου συμβατικού χρονικού διαστήματος"*. Με βάση αυτή τη διάταξη, ορισμένες περιφερειακές διευθύνσεις του ΔΕΔΔΗΕ θεωρούν ότι η εγκατάσταση του φωτοβολταϊκού σταθμού θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός ενός μήνα από την υπογραφή της Σύνδεσης Σύνδεσης, άλλως παύει να ισχύει η προσφορά σύνδεσης.

Κάτι τέτοιο όμως δεν είναι πρακτικά εφικτό, ιδιαίτερα στην περίπτωση έργων που συνδέονται στη Μέση Τάση, ακόμη κι αν δεν απαιτούνται νέα έργα δικτύου διανομής, κι αυτό γιατί, μέσα σε ένα μήνα, ο ενδιαφερόμενος θα πρέπει να εξασφαλίσει τον εξοπλισμό,

να υπογράψει Σύμβαση Συμφηφισμού με κάποιο πάροχο, να γίνει έλεγχος από τον ΔΕΔΔΗΕ του μετρητή παραγωγής (στις εγκαταστάσεις του ΔΕΔΔΗΕ στο Ρουφ) καθώς και των Μ/Σ έντασης και να κατασκευαστεί το έργο.

Ανατρέχοντας κανείς στο αρχείο αιτήσεων των σταθμών με ενεργειακό συμφηφισμό στο Διασυνδεδεμένο Δίκτυο που αναρτάται στον ιστότοπο του ΔΕΔΔΗΕ, δεν φαίνεται ότι η προθεσμία του ενός μήνα έχει επιβληθεί στα ήδη λειτουργούντα έργα, καθώς σε αρκετές περιπτώσεις μεσολαβεί χρόνος πολύ μεγαλύτερος από ένα μήνα από την υπογραφή της Σύμβασης Σύνδεσης μέχρι και την ηλεκτρίση ενός σταθμού. Για λόγους ίσης μεταχείρισης των χρηστών του Δικτύου, θα πρέπει να ακολουθηθεί η ίδια πρακτική σε όλες τις περιπτώσεις.

Μπορεί λοιπόν στην ως άνω ΥΑ να υπάρχει υποχρέωση του Διαχειριστή για κατασκευή των έργων σύνδεσης σε ένα μήνα για σταθμούς με ενεργειακό συμφηφισμό, αν δεν απαιτούνται έργα Δικτύου, δεν υπάρχει όμως καμία πρόβλεψη στο κείμενο νομοθετικό πλαίσιο για τη διάρκεια ισχύος των προσφορών μετά την υπογραφή της Σύμβασης Σύνδεσης.

4. Πρότυπες περιβαλλοντικές δεσμεύσεις και περιβαλλοντική κατάταξη έργων φωτοβολταϊκών σταθμών

Σε ότι αφορά στην περιβαλλοντική κατάταξη, προτείνουμε την τροποποίηση της υπ' αριθ. 1958/2012 ΥΑ "Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες", ΦΕΚ 21Β/13.1.2012, ως εξής:

Παράρτημα Χ: Ομάδα 10¹: Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

5. Ηλεκτροπαραγωγή από φωτοβολταϊκούς σταθμούς

Υποκατηγορία Α1	Υποκατηγορία Α2	Κατηγορία Β
-	$P \geq 10$ MW	$1 < P < 10$ MW ή $P < 1$ και ισχύει η Ξ

Όπου Ξ = Εξαίρεση σύμφωνα με την παρ.13 του άρθρου 8 του Ν.3468/2006 όπως προποποιήθηκε από το άρθρο 3 του Ν.3851/2010, δηλαδή εγκαθίστανται σε γήπεδα που βρίσκονται σε οριοθετημένες περιοχές του δικτύου Natura 2000 στις οποίες επιτρέπεται η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών (Ζώνη διαχείρισης οικοτόπων και ειδών και Ζώνη βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων) ή σε παράκτιες ζώνες που απέχουν λιγότερο από εκατό (100) μέτρα από την οριογραμμή του αιγιαλού εκτός βραχονησίδων.

Σημείωση: η ΥΑ 1958/2012 προέβλεπε και μία άλλη εξαίρεση, η οποία όμως καταργήθηκε (ορθώς) με το άρθρο 126 του Ν.4685/2020. Συγκεκριμένα, καταργήθηκε η ρύθμιση που προέβλεπε Ε.Π.Ο. για σταθμούς που γειτνιάζουν, σε απόσταση μικρότερη των εκατόν πενήντα (150) μέτρων, με σταθμό Α.Π.Ε. της ίδιας τεχνολογίας που είναι εγκατεστημένος σε άλλο γήπεδο και έχει εκδοθεί γι' αυτόν άδεια παραγωγής ή απόφαση Ε.Π.Ο. ή προσφορά σύνδεσης, η δε συνολική ισχύς των σταθμών υπερβαίνει τα παραπάνω καθοριζόμενα όρια.

Για τους σταθμούς κατηγορίας Β υπάρχουν, ήδη από το 2013, Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ) οι οποίες καλύπτουν λεπτομερώς όλες τις απαραίτητες ενέργειες αποτροπής βλάβης στο περιβάλλον (ΥΑ 3791/2013, "Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ) για έργα ΑΠΕ", ΦΕΚ 104Β/24-1-2013). **Οι ίδιες ΠΠΔ προβλέπουν επίσης και επιβολή πρόσθετων περιβαλλοντικών όρων από τις αρμόδιες αρχές ειδικού καθεστώτος (αρχαιολογικές και δασικές υπηρεσίες, ΥΠΑ) ή για την περίπτωση περιοχών Natura 2000. Επιπλέον, προβλέπουν τη διαδικασία αποξήλωσης του σταθμού μετά το πέρας λειτουργίας του και αποκατάσταση του γηπέδου εγκατάστασης.**

Επειδή η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων της Κατηγορίας Α2 δεν παρέχει επιπλέον ουσιαστικές πληροφορίες για το έργο και τις τυχόν επιπτώσεις που αυτό μπορεί να έχει στο περιβάλλον, αλλά συχνά εξαντλείται σε ανούσιες και άσχετες πληροφορίες για την περιοχή, προτείνουμε να αντικατασταθεί από ένα φάκελο ο οποίος θα περιέχει μόνο ουσιαστικές πληροφορίες (τεχνική έκθεση για το έργο, στοιχεία για τη θέση εγκατάστασης και τη συμβατότητα με τους υφιστάμενους χωροταξικούς κανόνες περιλαμβανομένης και τυχόν απαιτούμενης πράξης χαρακτηρισμού, πιθανές επιπτώσεις στο περιβάλλον και τρόπους αντιμετώπισής τους). Οι περιβαλλοντικοί όροι που θα τίθενται να είναι αυτοί των ΠΠΔ (περιλαμβανομένου του παραρτήματος με τυχόν πρόσθετους περιβαλλοντικούς όρους).

Ο φάκελος αυτός θα είναι φυσικά διαθέσιμος και στο ευρύ κοινό στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής ενημέρωσης και διαβούλευσης προκειμένου να διατυπωθούν τυχόν ενστάσεις στο πλαίσιο και τα χρονοδιαγράμματα που προβλέπει η νομοθεσία, ενώ λόγω του συνεκτικού και απλοποιημένου χαρακτήρα των εγγράφων που θα κατατίθενται, θα είναι πιο εύκολο για τους πολίτες να συμμετάσχουν σε αυτή τη δημόσια διαβούλευση.

Ένα σημαντικό θέμα (που θίγει και το άρθρο 130 του Ν.4685/2020), είναι να υπάρχει πλήρης αποκατάσταση του γηπέδου μετά την παύση λειτουργίας του σταθμού. Ήδη από το 2013, με την ΥΑ 3791/2013, "Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ) για έργα ΑΠΕ", ΦΕΚ 104Β/24-1-2013 προβλέπονται τα εξής:

"Μετά την παύση λειτουργίας του έργου, και ανεξαρτήτως του λόγου για τον οποίο επήλθε αυτή, θα πρέπει με ευθύνη του κυρίου του έργου και εντός έτους:

- 1. Να απομακρυνθεί πλήρως το σύνολο του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού και των δομικών εγκαταστάσεων του έργου....*
- 2. Να αποκατασταθεί η επιφάνεια του εδάφους στις θέσεις από όπου θα απομακρυνθεί ο ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός και οι δομικές εγκαταστάσεις του έργου".*

Επειδή η εν λόγω ΚΥΑ αφορά τα έργα της Κατηγορίας Β και για να διασφαλιστεί η αποκατάσταση του γηπέδου σε όλες τις περιπτώσεις, προτείνουμε να υπάρξει η εξής ρύθμιση:

"Μετά την παύση λειτουργίας των φωτοβολταϊκών σταθμών, ανεξαρτήτως ισχύος και ανεξαρτήτως του λόγου για τον οποίο επήλθε αυτή, θα πρέπει με ευθύνη του κυρίου του έργου και εντός έτους να υπάρξει αποξήλωση των εγκαταστάσεων και αποκατάσταση του γηπέδου,

σύμφωνα με όσα σχετικά προβλέπονται στην ΥΑ 3791/2013 (104B/24-1-2013) όπως αυτή εκάστοτε ισχύει”.

Για τα έργα ισχύος <1 MW τα οποία απαλλάσσονται από την περιβαλλοντική αδειοδότηση ως διοικητικής πράξης (αλλά όχι και από την υποχρέωση σεβασμού στο περιβάλλον), προτείνουμε (κατά το στάδιο της έκδοσης της Έγκρισης Εργασιών Μικρής Κλίμακας) να υποβάλλει ο κύριος του έργου Υπεύθυνη Δήλωση ότι θα συμμορφωθεί με τις κατευθυντήριες γραμμές προστασίας του περιβάλλοντος που προβλέπονται στις ΠΠΔ, όπως αυτές εκάστοτε ισχύουν.

Επειδή η περιβαλλοντική αδειοδότηση είναι στενά συνυφασμένη με τη χωροθέτηση των σταθμών, προτείνουμε τα εξής:

Σε ότι αφορά στις ζώνες αποκλεισμού, η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών αλλά και εν γένει έργων ΑΠΕ, θα πρέπει να επιτρέπεται κατ' αρχήν παντού, εκτός από περιοχές που ρητά εξαιρούνται από την κείμενη νομοθεσία, και κυρίως τις θεσμοθετημένες περιοχές απολύτου προστασίας της φύσης, τα κηρυγμένα διατηρητέα μνημεία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και τις οριοθετημένες αρχαιολογικές ζώνες προστασίας Α, καθώς και τους υγροτόπους διεθνούς σημασίας (Ραμσάρ) και τα δάση. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί παράνομη εγκατάσταση φωτοβολταϊκών στις παραπάνω περιοχές αποκλεισμού, οι αρμόδιες αρχές να προχωρούν σε άμεση αποξήλωση της εγκατάστασης και επιβολή προστίμων.

Προτείνεται η τροποποίηση της ΚΥΑ 49828/2008, “Έγκριση ειδικού πλαισίου χωροταξικού σχεδιασμού και αιεφόρου ανάπτυξης για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού” (ΦΕΚ 2464B/3-12-2008) και συγκεκριμένα η τροποποίηση της παρ. 2ε' και η κατάργηση της παρ. 3 του αρθ. 17 (εκ λάθους στο αρχικό ΦΕΚ υπάρχουν δύο παράγραφοι με αρίθμηση 3, οι οποίες προτείνεται να καταργηθούν και οι δύο, η πρώτη λόγω της ασάφειας της διατύπωσης η οποία επιτρέπει αυθαίρετες και κατά το δοκούν ερμηνείες και η δεύτερη επειδή καλύπτεται από τα ρυθμιζόμενα στην παρ. 4). Προτείνεται λοιπόν να ισχύσουν τα εξής:

“Ως ζώνες αποκλεισμού για τη χωροθέτηση εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας, δηλαδή ζώνες στις οποίες πρέπει να αποκλείεται η εγκατάστασή τους, ορίζονται οι εξής κατηγορίες περιοχών:

α. Τα κηρυγμένα διατηρητέα μνημεία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και τα άλλα μνημεία μείζονος σημασίας της παρ. 5 ββ) του άρθρου 50 του ν. 3028/2002, καθώς και οι οριοθετημένες αρχαιολογικές ζώνες προστασίας Α που έχουν καθορισθεί κατά τις διατάξεις του άρθρου 91 του ν. 1892/1991 ή καθορίζονται κατά τις διατάξεις του ν. 3028/2002.

β. Οι περιοχές απολύτου προστασίας της φύσης και του τοπίου που καθορίζονται κατά τις διατάξεις των άρθρων 19 παρ. 1 και 2 και 21 του ν. 1650/1986.

γ. Οι πυρήνες των Εθνικών Δρυμών, τα κηρυγμένα μνημεία της φύσης και τα αισθητικά δάση που δεν περιλαμβάνονται στις περιοχές της προηγούμενης περιπτώσεως β'.

δ. Οι οικότοποι προτεραιότητας περιοχών της Επικράτειας που έχουν ενταχθεί στον κατάλογο των τόπων κοινοτικής σημασίας του δικτύου ΦΥΣΗ 2000 σύμφωνα με την απόφαση 2006/613/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 259 της 21.9.2006, σ. 1) και συγκεκριμένα η Ζώνη απόλυτης προστασίας της φύσης και η Ζώνη προστασίας της φύσης.

ε. Τα δάση (με εξαίρεση μικρών φωτοβολταϊκών συστημάτων που εξυπηρετούν ανάγκες προστασίας της φύσης, π.χ. παρατηρητήρια, σταθμοί πυρασφάλειας, καταφύγια, κ.λπ.)”.

Θα πρέπει να υπάρξει **διευκρινιστική εγκύκλιος που αφορά στην εγκατάσταση ΑΠΕ σε αναδασωτέες περιοχές**. Το θέμα της εγκατάστασης σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ σε εκτάσεις που έχουν κηρυχθεί αναδασωτέες, έχει απασχολήσει συχνά τις αρμόδιες αδειοδοτικές αρχές αλλά και τα ανώτατα δικαστήρια της χώρας.

Η πιο πρόσφατη πάντως νομολογία (του Ε' τμήματος του ΣτΕ υπ. αριθ. 2579/2018), ξεκαθαρίζει πως **θεωρούνται ως νόμιμες οι επεμβάσεις σε δασική ή αναδασωτέα έκταση για τη διασφάλιση της επάρκειας του ενεργειακού εφοδιασμού της χώρας και κυρίως την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών** και συνεπώς επιτρέπεται η εγκατάσταση σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ σε αναδασωτέες εκτάσεις μετά από σχετική έγκριση επέμβασης. Επισημαίνεται δε ότι η έγκριση επέμβασης δεν συνεπάγεται μεταβολή του νομικού χαρακτήρα της αναδασωτέας έκτασης, αλλά μόνο προσωρινή δυνατότητα επέμβασης για την άσκηση συγκεκριμένης δραστηριότητας, με την υποχρέωση αποκατάστασης του δασικού χαρακτήρα της έκτασης μετά την παύση λειτουργίας της δραστηριότητας, διατηρουμένου του προστατευτικού χαρακτήρα της αναδάσωσης.

Πιο συγκεκριμένα, η υπ. αριθ. 2579/2018 νομολογία του Ε' τμήματος του ΣτΕ αναφέρει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

*Στην παράγρ. 1 του άρθρου 45 του νόμου 998/1979, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παράγρ. 1 του δέκατου τρίτου άρθρου του ν. 1822/1988 (Α' 272), ορίζεται ότι: «1. Στα δάση και τις δασικές εκτάσεις, περί των οποίων το άρθρο 117 παρ. 3 του Συντάγματος, ουδεμία επιτρέπεται επέμβαση προβλεπόμενη από τις διατάξεις του παρόντος ή από άλλη διάταξη, με εξαίρεση τα αναφερόμενα στις διατάξεις του άρθρου 59 του ν. 998/1979, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 17 του ν. 1734/1987, των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 58 του παρόντος και τα όλως απαραίτητα για την τεχνητή αναδάσωση και την προστασία της βλαστήσεως. 2. " στην δε παράγρ. 3, όπως ίσχυε εν προκειμένω τροποποιηθείσα με το άρθρο 2 παράγρ. 1 του ν. 2941/2001 (Α' 201), ορίζεται ότι: «**Η παραπάνω γενική απαγόρευση δεν ισχύει** εφόσον πρόκειται για εκτέλεση στρατιωτικών έργων που αφορούν άμεσα την εθνική άμυνα της χώρας, για διανοίξεις δημόσιων οδών, για την κατασκευή και εγκατάσταση αγωγών φυσικού αερίου και πετρελαϊκών προϊόντων, **για την κατασκευή και εγκατάσταση έργων ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (Α.Π.Ε.)**, καθώς και δικτύων σύνδεσής τους με το Σύστημα ή το Δίκτυο του άρθρου 2 του Ν. 2773/1999 (ΦΕΚ 286 Α') η χάραξη των οποίων προβλέπει διέλευσή τους από δάσος ή δασική έκταση». Εξ άλλου, το άρθρο 58 του ίδιου νόμου στην παράγρ. 2, μετά την τροποποίησή της με το άρθρο 12 παρ. 10 περ. α' του προαναφερθέντος ν. 3851/2010 και πριν την κατάργησή της, μεταξύ άλλων, της εγκρίσεως επεμβάσεως του έκτου κεφαλαίου του ν. 998/1979 και την αντικατάστασή της από την α.ε.π.ο. με το άρθρο 12 παράγρ. 1 του ν. 4014/2011 (Α' 209), ορίζει ότι: «**Για την εκτέλεση έργων υποδομής, την εγκατάσταση δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, την κατασκευή υποσταθμών και κάθε, εν γένει, τεχνικού έργου που αφορά την υποδομή και εγκατάσταση σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. με χρήση Α.Π.Ε., περιλαμβανομένων των έργων σύνδεσης με το Σύστημα ή το Δίκτυο, ... και των συνοδών έργων, ... μέσα σε δάση ή δασικές εκτάσεις, απαιτείται έγκριση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας** που χορηγείται κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου, η οποία συνοδεύεται από*

συνοπτική περιγραφή της θέσης του έργου και των κύριων χαρακτηριστικών του». Περαιτέρω, στην παράγραφο 3 του αυτού άρθρου 58 του ν. 998/1979, όπως ίσχυε εν προκειμένω μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 19 παρ. 3 του ν. 3377/2005 (Α' 202), ορίζεται ότι: «Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου στα έργα υποδομής της προηγούμενης παραγράφου περιλαμβάνονται και οι σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής και τα συνοδά αυτών έργα. Η διάταξη της παραγράφου αυτής ισχύει από την έναρξη εφαρμογής του ν. 2244/1994)».

Επειδή, περαιτέρω, κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 45, 58 και 59 του ν. 998/1979, όπως ισχύουν, **μεταξύ των επιτρεπομένων επεμβάσεων σε αναδασωτές εκτάσεις είναι η κατασκευή υποσταθμών και κάθε τεχνικού έργου που αφορά την υποδομή και εγκατάσταση σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και τα συνοδά έργα.** Για τη σχετική επέμβαση απαιτείται προηγούμενη εγκριτική πράξη του κατά τις παραπάνω διατάξεις αρμοδίου κρατικού οργάνου, με την οποία είναι δυνατό να θεσπίζονται και οι όροι και περιορισμοί, με τους οποίους είναι επιτρεπτή η εκτέλεση του σχετικού έργου. (βλ. ΣΕ 2499/2012 Ολομ. σκ. 13) Εξ άλλου, κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 117 παράγρ. 3 του Συντάγματος, δεν αποκλείεται η θέσπιση από το νομοθέτη ρυθμίσεως, δια της οποίας **παρέχεται η δυνατότητα, ...να εγκριθεί επέμβαση σε έκταση που έχει κηρυχθεί αναδασωτέα, ακόμη και πριν αυτή ανακτήσει τη δασική μορφή της, προκειμένου να εκτελεσθεί έργο, το οποίο αποβλέπει στην εξυπηρέτηση ανάγκης με ιδιαίτερη κοινωνική, εθνική ή οικονομική σημασία...** Στα έργα αυτά περιλαμβάνονται τα σημαντικά δημόσια έργα και έργα υποδομής, όπως αυτά των παρ. 1 και 2 του άρθρου 58, μεταξύ των οποίων **οι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και τα συνοδά έργα, για τα οποία εκδίδεται σχετική έγκριση επέμβασης.** Οι διατάξεις αυτές... είναι συνταγματικώς ανεκτές, κατά το μέρος που επιτρέπουν την επέμβαση αυτή, **εν όψει της εξαιρετικής σημασίας των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για τη βιώσιμη ανάπτυξη, και ειδικότερα τη διασφάλιση της επάρκειας του ενεργειακού εφοδιασμού της χώρας και κυρίως την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών, που αποτελεί αντικείμενο διεθνούς δεσμεύσεως της χώρας και ζήτημα έντονου κοινοτικού ενδιαφέροντος, σε συνδυασμό με το χαρακτήρα της άδειας επέμβασης, η οποία, σε αντίθεση με την άρση της αναδασώσεως, δεν συνεπάγεται μεταβολή του νομικού χαρακτήρα της αναδασωτέας εκτάσεως, αλλά μόνο προσωρινή δυνατότητα επεμβάσεως για την άσκηση συγκεκριμένης δραστηριότητας, με την υποχρέωση αποκαταστάσεως του δασικού χαρακτήρα της εκτάσεως μετά την παύση λειτουργίας της δραστηριότητας, διατηρουμένου του προστατευτικού χαρακτήρα της αναδασώσεως.** (ΣΕ 2499/2012 Ολομ. σκ. 14, βλ. και ΣΕ 696/2016, 3164/2015 7μ., 4891/2013 κ.ά.).

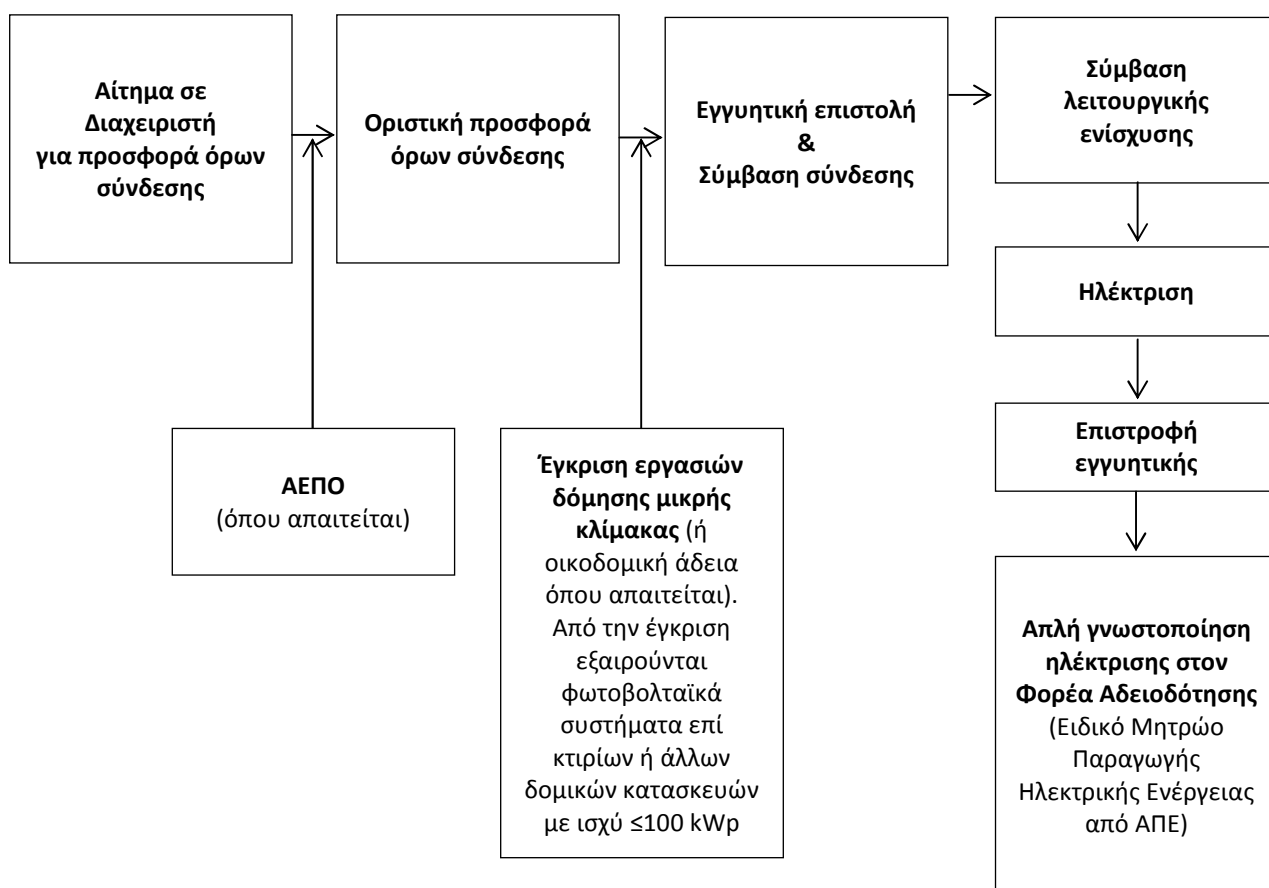
5. Αποθήκευση ενέργειας και Βεβαίωση Παραγωγού ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ

Στον υπό διαμόρφωση Κανονισμό Βεβαιώσεων Παραγωγού Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ, ΣΗΘΥΑ και Ειδικών Έργων, προτείνεται να είναι δυνατή η χορήγηση Βεβαίωσης Καταχώρησης αίτησης σε Ηλεκτρονικό Μητρώο Παραγωγών για σταθμό ΑΠΕ ή ΣΗΘΥΑ, ή τροποποίηση αυτής, ώστε να προστίθεται στον σταθμό αποθηκευτικό μέσο ενέργειας, στην ίδια ή άλλη τοποθεσία, χωρίς να μεταβάλλεται η οντότητα του σταθμού. Η έννοια αυτού του σταθμού δεν ταυτίζεται με την έννοια του Υβριδικού Σταθμού.

Προτείνεται επίσης στις εγκαταστάσεις αυτοπαραγωγών κατά την έννοια του Ν.3468/2006, να επιτρέπεται, μετά από αίτηση στον αρμόδιο Διαχειριστή του δικτύου, η εγκατάσταση σταθερού συστήματος συσσωρευτών για την αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας (εφεξής σύστημα αποθήκευσης), χωρίς να τίθεται όριο χωρητικότητας του συστήματος αυτού. Το σύστημα αποθήκευσης αποτελεί τμήμα της Εσωτερικής Ηλεκτρικής Εγκατάστασης του αυτοπαραγωγού και η εγκατάστασή του θα πρέπει να συμμορφώνεται με τα εθνικά και διεθνή αντίστοιχα πρότυπα και κανόνες.

6. Διαδικασία αδειοδότησης για έργα που δεν συμμετέχουν σε διαγωνιστικές διαδικασίες

Προτείνεται η παρακάτω διαδικασία.

7. Αποκλειστικές προθεσμίες

Σύμφωνα με την Οδηγία 2018/2001, η διαδικασία αδειοδότησης **δεν υπερβαίνει τα δύο έτη** για τις διαδικασίες που εφαρμόζονται για τους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής, **συμπεριλαμβανομένων όλων των διαδικασιών των σχετικών αρμόδιων αρχών**. Σε εξαιρετικές περιστάσεις, δεόντως αιτιολογημένες, αυτή η διετία μπορεί να παραταθεί για ένα επιπλέον έτος.

Προκειμένου να τηρηθούν τα παραπάνω, θα πρέπει όλες οι προθεσμίες που προβλέπονται για τις αρμόδιες εμπλεκόμενες αρχές να είναι αποκλειστικές και να προβλέπονται τρόποι προστασίας ή/και αποζημίωσης των επενδυτών αν οι αρχές καθυστερούν αναίτια την αδειοδότηση.

Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΩΝ (www.helarco.gr) είναι αστική μη κερδοσκοπική εταιρία που ιδρύθηκε το 2002 από τις σημαντικότερες εταιρίες που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή εξοπλισμού, την εμπορία, εγκατάσταση και συντήρηση φωτοβολταϊκών συστημάτων. Εργάζεται για τη γοργή και ουσιαστική ανάπτυξη μιας υγιούς και βιώσιμης αγοράς φωτοβολταϊκών, τη θέσπιση των απαραίτητων κινήτρων και την άρση των εμποδίων που υπάρχουν σήμερα στην αξιοποίηση του εθνικού καυσίμου της χώρας, της ηλιακής ακτινοβολίας. Έχει συμβάλει τα μέγιστα στη θέσπιση εγγυημένων τιμών πώλησης της παραγόμενης ηλιακής ενέργειας (feed-in-tariffs), στη θέσπιση ειδικών κινήτρων για τα οικιακά φωτοβολταϊκά, στην προώθηση της αυτοπαραγωγής και της αποθήκευσης ενέργειας και στην απλοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης.